CORE COURSE(CC): RELIGIOUS STUDIES

SEMESTER-II

ਧਰਮ ਸੰਸਕਾਰ (RELIGIOUS RITES)

MAX. MARKS:100 EXTERNAL:70 INTERNAL:30 PASS:40% Total Credits:6

Objective

ਇਸ ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਸਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਸਕਾਰਾਂ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਜਨਮ ਸੰਸਕਾਰ, ਧਰਮ-ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਸੰਸਕਾਰ, ਵਿਆਹ ਸੰਸਕਾਰ, ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸੰਸਾਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

Course Outcomes:-

- ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਰੀਤੀ ਰਿਵਾਜਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰ ਕੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਰਮਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਅੰਤਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਅਤੇ ਸਾਂਝ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਧਰਮ ਸੰਸਕਾਰਾਂ ਮੁੱਖ ਰੂਪ ਵਿਚ ਜਨਮ, ਧਰਮ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਵਿਆਹ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸੰਸਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਧਰਮਾਂ ਹਿੰਦੂ, ਜੈਨ, ਬੁੱਧ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਸੰਸਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਵਰਧਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ।
- ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਸਾਮੀ ਧਰਮਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਯਹੂਦੀ, ਪਾਰਸੀ ਈਸਾਈ ਅਤੇ ਇਸਲਾਮ ਧਰਮ ਦੇ ਸੰਸਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਯੋਗ ਸਮਝ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੇ ਧਰਮ ਸੰਸਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਵਡਮੁੱਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਉਪਲੱਬਧ ਹੋਵੇਗੀ।

INSTRUCTIONS FOR THE PAPER SETTER/EXAMINER:

- 1. The syllabus prescribed should be strictly adhered to.
- 2. The question paper will consist of three sections: A, B, and C. Sections A and B will have four questions each from the respective sections of the syllabus and will carry 10 marks each. The candidates will attempt two questions from each section.
- 3. Section C will have fifteen short answer questions covering the entire syllabus. Each question will carry 3 marks. Candidates will attempt any 10 questions from this section.

- 4. The examiner shall give a clear instruction to the candidates to attempt questions only at one place and only once. Second or subsequent attempts, unless the earlier ones have been crossed out, shall not be evaluated.
- 5. The duration of each paper will be three hours.

ਧਰਮ ਸੰਸਕਾਰ (ਜਨਮ, ਧਰਮ-ਪ੍ਰਵੇਸ਼, ਵਿਆਹ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸੰਸਕਾਰ)

SECTION-A

- 1. ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਕਾਰ: ਅਰਥ ਅਤੇ ਸਰੁਪ
- 2. ਸਿੱਖ ਧਰਮ : ਜਨਮ, ਧਰਮ-ਪ੍ਰਵੇਸ਼, ਵਿਆਹ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸੰਸਕਾਰ
- 3. ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ : ਜਨਮ, ਧਰਮ-ਪ੍ਰਵੇਸ਼, ਵਿਆਹ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸੰਸਕਾਰ
- ਜੈਨ ਧਰਮ : ਜਨਮ, ਧਰਮ-ਪ੍ਰਵੇਸ਼, ਵਿਆਹ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸੰਸਕਾਰ
- 5. ਬੁੱਧ ਧਰਮ : ਜਨਮ, ਧਰਮ-ਪ੍ਰਵੇਸ਼, ਵਿਆਹ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸੰਸਕਾਰ

SECTION-B

- 6. ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੇ ਧਰਮ ਸੰਸਕਾਰ
- 7. ਪਾਰਸੀ ਧਰਮ : ਜਨਮ, ਧਰਮ-ਪ੍ਰਵੇਸ਼, ਵਿਆਹ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸੰਸਕਾਰ
- 8. ਯਹੂਦੀ ਧਰਮ : ਜਨਮ, ਧਰਮ-ਪ੍ਰਵੇਸ਼, ਵਿਆਹ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸੰਸਕਾਰ
- 9. ਈਸਾਈ ਧਰਮ : ਜਨਮ, ਧਰਮ-ਪ੍ਰਵੇਸ਼, ਵਿਆਹ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸੰਸਕਾਰ
- 10. ਇਸਲਾਮ ਧਰਮ : ਜਨਮ, ਧਰਮ-ਪ੍ਰਵੇਸ਼, ਵਿਆਹ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸੰਸਕਾਰ